

CINEMATOGRAFIA EUROPEANĂ PENTRU EUROPENI

Premiul LUXFILM continuă să aducă laolaltă, prin filmele realizate de tinere regizoare și tineri regizori europeni talentați, genuri și tonuri de o diversitate uimitoare. Parlamentul European are onoarea de a prezenta cele trei filme aflate în competiție pentru Premiul LUXFILM 2018:

STYX, un film de Wolfgang Fischer, Germania, Austria

CEALALTĂ PARTE A TUTUROR LUCRURILOR (*Druga strana svega*), un film de Mila Turajlić, Serbia, Franța, Qatar

FEMEIE ÎN RĂZBOI (*Kona fer í stríð*), un film de Benedikt Erlingsson, Islanda, Franța, Ucraina

Filmele abordează cu entuziasm și inteligență teme de actualitate și reflectă ceea ce se petrece în Europa în prezent. Ele prezintă personaje care deschid ochii asupra lumii din jurul lor, pentru a înțelege realitatea, precum și societățile și comunitățile cărora le aparțin. Poveștile noastre aduse la viață de emoția filmului pun în valoare calitatea și diversitatea cinematografiei europene, precum și importanța sa în crearea unor valori sociale și în formarea unor comunități culturale. Vă invităm să vedeți aceste filme cu ocazia celei de a șaptea ediții a Zilelor LUXFILM.

PREMIUL LUXFILM

Cultura are un rol fundamental în dezvoltarea societăților noastre.

În acest spirit, Parlamentul European a lansat, în 2007, Premiul LUXFILM. Parlamentul dorește astfel să contribuie la îmbunătățirea distribuției filmelor europene în toată Europa și să încurajeze dezbateri și discuții la nivel european pe teme societale majore.

Premiul LUXFILM este o inițiativă excepțională. În vreme ce majoritatea coproducțiilor europene sunt distribuite exclusiv în țările lor de origine și doar rareori în alte țări, chiar și în cadrul Uniunii, Premiul LUXFILM oferă unui număr de trei filme europene ocazia unică de a fi subtitrate în cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene.

Câștigătorul Premiului LUXFILM va fi ales prin vot de deputații din Parlamentul European și anunțat la 14 noiembrie 2018.

ZILELE LUXFILM

Premiul LUXFILM a dat naștere Zilelor LUXFILM. Începând din 2012, cele trei filme înscrise în competiție pentru Premiul LUXFILM sunt prezentate unui public european mai larg cu ocazia Zilelor LUXFILM.

Prin intermediul Zilelor LUXFILM, vă invităm să vă bucurați de o experiență culturală transfrontalieră de neuitat. Din octombrie 2018 până în ianuarie 2019, vă veți putea alătura cinefililor din toată Europa, asistând la proiecțiile celor trei filme în una dintre cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene. Nu uitați să votați filmul dumneavoastră preferat pe site-ul nostru de internet luxprize.eu sau pe pagina noastră de Facebook!

MENȚIUNEA SPECIALĂ A PUBLICULUI

Mențiunea specială a publicului este decernată filmului ales de spectatori în cadrul Premiului LUXFILM. Nu uitați să votați pentru unul dintre cele trei filme înainte de 31 ianuarie 2019! Veți avea poate șansa să asistați în iulie 2019 la Festivalul Internațional de Film de la Karlovy Vary – la invitația Parlamentului European – și să anunțați titlul filmului care a primit mențiunea specială a publicului.

QA-02-18-888-RO-C

REGIA: Benedikt Erlingsson

SCENARIUL: Benedikt Erlingsson, Ólafur Egill Egilsson

DISTRIBUȚIA: Halldóra Geirharðsdóttir, Jóhann Sigurðarson, Juan Camillo Roman Estrada, Jörundur Ragnarsson, Davíð Þór Jónsson, Magnús Tryggvason Eliassen, Ómar Guðjónsson, Haraldur Stefansson

IMAGINEA: Bergsteinn Björgulffsson

PRODUCĂTORI: Marianne Slot, Benedikt Erlingsson, Carine Leblanc

PRODUCȚIA: Slot Machine, Guldrengurinn, Solar Media Entertainment, Köggull Filmworks, Vintage Pictures

ANUL: 2018

DURATA: 1 h 41

GENUL: ficțiune

ȚĂRI: Islanda, Franța, Ucraina

VERSIONEA ORIGINALĂ: islandeză (plus engleză și spaniolă)

DISTRIBUITOR: Transilvania Film

Manuscris finalizat în iulie 2018

ISBN 978-92-846-3426-2 – doi:10.2867/581921

© Slot Machine

© Slot Machine

LUX FILM DAYS

3 FILME
24 DE LIMBI
28 DE ȚĂRI

© Slot Machine

FEMEIE ÎN RĂZBOI (KONA FER Í STRÍÐ)

Un film de Benedikt Erlingsson
Islanda, Franța, Ucraina

FEMEIE ÎN RĂZBOI (KONA FER Í STRÍÐ)

UN FILM DE BENEDIKT ERLINGSSON

Halla, în vârstă de 50 de ani, este dirijoarea unui cor la Reykjavik. Fiind extrem de atașată de frumoasele sale meleaguri natale din Islanda, de natura excepțională a acestei țări, este foarte îngrijorată de încălzirea globală și de dezastrele ecologice și absolut revoltată de planurile de extindere a unei fabrici de aluminiu. În mod clandestin, ea comite acte de sabotaj la liniile de înaltă tensiune pentru a neutraliza fabrica și a sensibiliza opinia publică. Planurile sale sunt însă date peste cap de o veste de la care își luase gândul: după ani întregi în care a încercat să adopte un copil, este anunțată că i-a fost încredințată o fetiță care o așteaptă în Ucraina.

„Femeie în război” este o poveste despre ecologie, care pune în discuție, de multe ori cu umor, sensul și importanța acțiunilor individuale în raport cu inerția autorităților în ceea ce privește lupta împotriva încălzirii globale.

O POVESTE DESPRE ECOLOGIE

Película „Femeie în război” este prezentată de la bun început drept o poveste despre ecologie. Filmul începe cu o secvență în care Halla trage cu arcul în cablurile de înaltă tensiune pentru a provoca un scurtcircuit. Personajul ne duce astfel cu gândul la Wilhelm Tell sau Robin Hood, eroi legendari care acționează pe cont propriu și al căror gest spectaculos și bine controlat are un efect impresionant. Scena ulterioară confirmă această asociere: spectatorul înțelege că Halla, personaj umil, dar care acționează cu înflăcărare și un curaj nesăbuit, luptă împotriva industriei de aluminiu, care este, de altfel, un adversar mai puternic decât ea. Pseudonimul pe care îl folosește când își revendică actele de sabotaj, și anume „Femeia munților”, și masca (înfățișându-l pe Nelson Mandela) pe care o poartă ca să-și ascundă fața când este filmată cu drona completează acest portret al unui „răzbinător mascat”.

Filmul conține și elemente specifice poveștilor sau fabulelor. Pe lângă incertitudinile existente cu privire la personajul principal (care este trecutul său? cum își câștigă existența?), se poate observa, de exemplu, un efect de distanțare obținut prin prezența periodică a unei orchestre sau a unui trio de cântărețe ucrainene. Aceste două grupuri, care ilustrează într-o oarecare măsură emoțiile pe care le trăiește Halla, apar fie în rolul de parteneri de drum malițioși, fie sub forma unui cor antic, îndepărtându-ne de convențiile care stau la baza filmelor de ficțiune. În timp ce cinematografia ne invită să lăsăm deoparte pentru o clipă judecata noastră critică și să credem ceea ce vedem, apariția pe ecran a muzicienilor sau a cântărețelor ne reamintește că ne aflăm într-un plan fictiv.

Dar probabil că, mai mult decât aceste alegeri legate de punerea în scenă, superficialitatea narațiunii este cea care transformă filmul într-o poveste: miza conflictului dintre Halla și industrie nu este definită. (De ce atacă Halla industria aluminiului și nu o altă industrie? Ce efecte negative are această industrie asupra mediului? Ce schimbări aduce intervenția investitorilor chinezi? Ce speră Halla să obțină mai exact? Filmul nu răspunde la niciuna dintre aceste întrebări.) Halla apără „pur și simplu” natura, esențială pentru supraviețuirea umanității și, la modul mai general, a tuturor formelor de viață de pe Pământ și se opune industriei, care poluează și care este responsabilă într-o mare măsură de încălzirea globală și de numeroasele dezastre ecologice care au loc în lume. „Nu eu sunt infractorea, ei sunt!”, îi spune ea agricultorului care îi vine în ajutor. Forțele opoziției sunt generalizate, maniheiste, o caracteristică specifică poveștilor.

O LUPȚĂ INDIVIDUALĂ

Exemplul pe care îl dă Halla, care, pe cont propriu și în mod anonim, atacă o industrie puternică cu capital internațional, ilustrează un vis împărtășit probabil de foarte mulți alți oameni, și anume acela de „a schimba lumea de unul singur”. Spectatorul se bucură să o vadă pe protagonistă încălcând normele, în secret, pentru o cauză corectă...Ținut în suspans și acaparat de acțiune și de risc, el uită, fără îndoială, pentru moment de spiritul critic și aplaudă îndrăzneala personajului. Totuși, polemica generată de acțiunile întreprinse de Halla rămâne în plan secund; acestea sunt aduse în discuție, de exemplu, în cadrul buletinelor de știri și al emisiunilor televizate unde se vorbește despre actele de sabotaj comise și despre consecințele lor economice. Într-o zi însă, o necunoscută care se plânge de posibila creștere a costurilor de subzistență face referire la „Femeia muntelui”. Astfel, acțiunile Hallei ar putea avea un impact negativ direct asupra „vieții oamenilor” (în special a celor mai săraci, iar Halla cu siguranță nu urmărește acest lucru). Cel mai probabil, Halla nu ar fi foarte afectată de părerea femeii dacă Asa, sora sa geamănă, nu ar interveni tocmai pentru a pune sub semnul întrebării legitimitatea acțiunilor individuale de mare anvergură puse în scenă de Halla. Este oare legitim să luăm măsuri care vor afecta persoane care nu sunt responsabile de faptele pe care vrem să le denunțăm?

În timp ce Halla este adepta unei intervenții spectaculoase și cu consecințe grele ca răspuns la o problemă extrem de gravă care necesită soluții urgente, Asa apără ideea mai multor acțiuni de o anvergură mai redusă, cu consecințe limitate: „picătură cu picătură surpă piatra”, spune ea. Din această perspectivă, adopția micuței Nika nu constituie numai un eveniment neprevăzut care o determină pe Halla să își revizuiască planul, punând capăt acțiunilor radicale și publicându-și manifestul mai devreme decât prevăzuse, ci și o provocare în sine: de a o salva pe Nika, de a-i oferi o viață fără lipsuri și o familie (și chiar de a o salva de inundații). Așa cum spune Asa, și aceasta este o modalitate de „a salva lumea”. Astfel, cele două puncte de vedere opuse (recurgerea la mijloace de anvergură pentru atingerea unor obiective extraordinare, pe de o parte, și întreprinderea unor acțiuni modeste, cu obiective rezonabile, dar care prin repetare și acumulare pot declanșa schimbări radicale, pe de cealaltă parte) se întâlnesc la mijloc datorită acestei fetei, a cărei adopție le va schimba viața atât ei, cât și mamei sale și, cu siguranță celor din anturajul lor.

O CONFRUNTARE POLITICĂ

Prin aceste acte de sabotaj, Halla atacă industria islandeză, dar și guvernul, care are tot interesul ca economia să nu fie afectată. Lupta Hallei este una politică. De altfel, în manifestul său, ea subordonează legile umane unor alte legi superioare, ancestrale... Baldwin, complicele pe care îl are în minister, consideră nepotrivită sau chiar neinspirată alegerea cuvintelor. De fapt, mass-media a început imediat să speculeze asupra semnificației acestor „legi”, care pot genera tot felul de interpretări, de la cele mai bizare, la cele mai extremiste. În vocabularul media este invocat, de asemenea, cuvântul „democrație”: practicile utilizate de „Femeia muntelui” ar fi antidemocratice, deoarece sunt motivate de dorința unei singure persoane. Dar dincolo de discurs și de cuvinte, care sunt controlate de mass-media și de guvern – de exemplu, se folosește cuvântul „violență” pentru a descrie actele de sabotaj comise de Halla, deși ea revendică moștenirea nonviolentă a lui Gandhi sau a lui Nelson Mandela –, filmul descrie două realități contradictorii în mare măsură. În timp ce guvernul și mass-media invocă democrația, se instalează camere de supraveghere, se recurge la cea mai înaltă tehnologie pentru interceptarea sabotorului, se face apel la „delațiune”, manifestul este „îngropat”, încurajându-se în mass-media numeroase opinii care o discreditează pe „Femeia muntelui”, iar un biet turist din America de Sud este arestat de trei ori. În plus, președintele republicii, redus la condiția de ghid turistic, este ridiculizat. Halla, la rândul ei, își trăiește viața în acord cu principiile sale și în armonie cu natura: se culcă pe pământ și își lipește obrazul de sol, cunoaște muntele și profită de toate ascunzișurile lui, precum crăpătura din stâncă, carcasa de oaie și apa râului în care sare pentru a scăpa de dronă. Agricultorul care îi vine în ajutor Hallei face acest lucru pentru că o încadrează pe protagonistă într-un arbore genealogic

ipotetic apropiat de al său, ceea ce demonstrează puterea coeziunii sociale și familiale, iar ajutorul acestuia este cu atât mai eficient, cu cât agricultorul își cunoaște extrem de bine pământurile: natura îi arată pe unde va trece Halla în căutarea unui refugiu, iar el o direcționează către izvoarele de apă caldă pentru ca ea să se încălzească. Este esențial de evidențiat și rolul oilor, simbol al păstoritului ancestral, care îi servesc Hallei drept ascunzătoare și refugiu.

Important de menționat sunt totodată independența și proclamarea Republicii Islanda evocate în repetate rânduri în film! Deși nu apar decât ca anecdote la nivel politic, în cadrul vizitei turistice la situl istoric Þingvellir, unde a fost proclamată Republica, au o semnificație importantă pentru Halla, care își va face public manifestul în fața Parlamentului și la picioarele statuii lui Jon Sigurdsson, liderul mișcării pacifiste pentru independența Islandei, precum și pentru agricultorul care vrea să își recupereze mașina înainte de sărbătoarea națională! Forța de care dă dovadă Halla și spontaneitatea, naivitatea, sinceritatea și convingerea sa profundă sunt cu siguranță mult mai convingătoare decât manevrele și stratagemele consilierilor prezidențiali.

O PROFUNZIME NEBĂNUITĂ

Imaginea finală a filmului este puțin enigmatică. Este curios că acest film, care împletește aventura cu umorul, se termină cu următoarea scenă: personajele, printre care Halla, care o ține în brațe pe fetița sa, și cei șase muzicieni care au însoțit-o pe parcursul întregului film, coboară din autobuz și merg prin apă, îndepărtându-se cu spatele la spectatori. Finalul fericit al filmului, în care Halla se întoarce acasă cu micuța Nika, este marcat de un sentiment ciudat, de o anumită gravitate. Întoarcerea în Islanda le obligă să traverseze pe jos o zonă inundată... Astfel, povestea personală a eroinei și a fetei sale are un final fericit, însă povestea colectivă nu s-a încheiat încă. În mai multe părți ale lumii, oamenii își pierd în continuare casele, bunurile și terenurile din cauza dezastrelor provocate de schimbările climatice.

CÂTEVA TEME DE REFLECȚIE

- Dumneavoastră împărtășiți mai degrabă punctul de vedere al Hallei sau pe cel al Asei? Credeți că este mai indicată o „lovitură în forță” pentru a schimba lucrurile sau că mai multe acțiuni cotidiene mărunte pot conduce la schimbări profunde? Credeți că combaterea încălzirii globale este atât de urgentă, încât nu sunt suficiente micile gesturi cotidiene?
- Portretul lui Nelson Mandela și cel al lui Gandhi pe care le are Halla acasă indică faptul că protagonista este adepta rezistenței nonviolente. Iar filmul, care recurge deseori la umor, ne face cu siguranță să fim de partea Hallei. Considerați că umorul poate fi o armă? În ce context? În ce circumstanțe?
- Cele două surori intruchipează, fiecare în felul său, o formă de armonie. Armonia muzicii corale, armonia mișcărilor de Tai Chi, armonia naturii, armonia exercițiilor de yoga... Nu există oare o formă de armonie și la celălalt capăt al spectrului „filosofic” al filmului, în cadrul marilor industrii împotriva cărora luptă Halla? Liniile de înaltă tensiune pe care vrea să le distrugă nu sunt oare tot instrumente ale unei armonii artificiale surprinzătoare?
- V-au marcat în vreun fel cuvintele Asei: „Dacă salvezi un copil, salvezi lumea întreagă”? În opinia dumneavoastră, ce înseamnă această frază?